

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2025–2027 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2025

Julkaisu 217, 2024

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027 sekä talousarvio 2025

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Pielisjoen linna Siltakatu 2

80100 JOENSUU

kirjaamo@pohjois-karjala.fi

www.pohjois-karjala.fi

Kansikuva

Eetu Ahlberg

Taitto ja viimeistely

Sirpa Mahonen

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Joensuu 2024

Sisällysluettelo

1	MAAKUNNAN TILANNEKUVA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	2
1.1	Orastavaa näkymää paremmasta	2
2	MAAKUNTALIITON KESKEISET TEHTÄVÄT JA ORGANISAATIO	3
3	POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITON TOIMINNAN STRATEGISET TAVOITTEET VUOSILLE 2025-2027 JA TOIMINNAN PAINOPISTEET VUODELLE 2025	13
3.1	Osallistavalla ohjelmatyöllä ja alueen vahvuuksien painotuksilla määritellään Pohjois-Karjalan kehittämisen suuntaviivat	13
3.2	Kestävä alueidenkäytön suunnittelu, toimiva liikennejärjestelmä, puhdas ympäristö ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen vahvistavat Pohjois-Karjalan elinvoimaa	14
3.3	Edunajamisella ja yhteistyöllä elinvoimaa ja hyvinvointia Pohjois-Karjalaan.....	15
3.4	Aluemarkkinoinnin avulla kasvatetaan maakunnan veto- ja pitovoimaa	17
3.5	Organisaation toimintakykyä kehitetään hallinnossa ja päätöksenteossa, talousasioissa, henkilöstöpalveluissa ja työprosesseissa.....	18
3.6	Joustavalla ja monipuolisella hankerahoituksella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuteen.....	19
4	TALOUSSUUNNITELMA 2025-2027 JA TALOUSARVIO 2025	21

1 MAAKUNNAN TILANNEKUVA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1 Orastavaa näkymää paremmasta

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton tehtävänä on tehdä Pohjois-Karjalasta parempi paikka asua, harrastaa, yrittää ja menestyä. Aluekehittämisen tehtävä on meille lainsäädännössä annettu ja sitä tehtävää teemme suurella sydämellä. Pieni organisaatio ei koko maailmaa pysty muuttamaan, mutta suuntaamme resursseja erityisesti edunajamiseen, uutta luovaan innovaatio- ja elinkeinotoimintaan ja tutkimukseen- sekä tuotekehitykseen. Lisäksi ohjaamme maakuntakaavoituksella kuntarajat ylittävää alueidenkäyttöä, teemme käytännön kehittämistoimia erilaisissa hankkeissa ja tuomme Pohjois-Karjalan vaihtoehdon esille Suomessa ja maailmalla. Siitä muodostuu aluekehittämisen iso tehtäväkenttä, jota meidän joukkueellamme yhteistyössä eri toimijoiden kanssa teemme.

Venäjän sotatoimet Ukrainassa muuttivat Itäisen Suomen asemaa pysyvästi. Olemme alkushokin jälkeen suuntaamassa vahvasti tulevaisuuteen, koska on tärkeää pitää katse riittävän kaukana horisontissa. Tilannekuva muuttui nopeasti ja uuden rakentaminen vaatii aikaa ja luotettava siihen, että kova työ kantaa hedelmää. Uudessa geopoliittisessa tilanteessa Itäinen Suomi on paljon vartijana EU:n ja nyt myös NATO:n itärajalla. Rajaseudun kehittäminen ei ole vain aluepolitiikkaa, vaan koko Suomen ja läntisen maailman turvallisuuskysymys. Turvallisuus on ennen kaikkea kokonaisturvallisuutta, jossa elinvoimainen ja elävä alue muodostaa vahvan turvallisuuden perustan. Sosioekonomisten erojen kaventaminen ja vahva talouskasvu ovat asioita, jotka vahvistavat koko Euroopan turvallisuutta.

Sen vuoksi vuonna 2025 tarvitsemme edelleen EU:n, Suomen ja alueen toimia, joilla talouskasvu saadaan käyntiin. Tätä kirjoittaessani Pohjois-Karjalan työttömyys on edelleen muuta Suomen korkeampia, väestömme on keskimääräistä sairaampaa, vanhempaa ja köyhempää, talouskasvu edelliseen vuoteen verrattuna heikompa ja kuntien taloudellinen tilanne on menossa heikompaan suuntaan. Meillä on edelleen isoja rakenteellisia ongelmia, jotka vaativat työtä. Tämä on hyvin ymmärretty EU:ssa, jossa rajaseutujen haasteet on havaittu ja niihin etsitään ratkaisuja. Myös Suomen valtio on havahtumassa tilanteeseen ja ensimmäiset rahapäätökset Itäisen Suomen liikenteeseen, tutkimukseen ja muihin kohteisiin on kohdennettu vuoden 2025 budjettiin. Se on oikea suunta, jota tulee systemaattisesti jatkaa.

Pohjois-Karjalan on suunnattava katsettaan vahvasti kansainväliseen demokraattiseen maailmaan. Suomen sisämarkkina on pieni ja sieltä ei ole odotettavissa kasvua, mutta monet maat hakevat uusia kumppanuuksia kasvun tielle. Pohjois-Karjalan onnistuneet yhteistyöt Japanin, Ruotsin, Norja ja Kanadan kanssa osoittavat, että kansainvälinen yhteistyö voi johtaa yritysten kauppaan sekä tutkimuslaitosten yhteistyöhön. Metsäbiotalouden lisäksi maailmalla kiinnostavat meidän osaamisemme ruuan, fotonikan, lääketieteen ja muiden osaamisalojen kanssa. Pohjois-Karjalan osaamiskeskittymä tunnetaan ja sitä halutaan hyödyntää maailman ongelmien ratkaisuisissa yhä enemmän. Tähän työhön tarvitaan jatkossakin aluekehittämisen panostuksia.

Vaikeina aikoina näemme helposti valonpisteet. Yksi valonpisteistä meillä on ollut luovat alat ja elokuvatuotannot. Pohjois-Karjalassa on kuvattu ja tullaan kuvaamaan isoja tuotantoja, jotka tuovat näkyvyyttä ja työtä maakuntaan. Olosuhteiden lisäksi tärkeä kannustin on ollut alueellinen elokuvatuki, jota ilman tuotannot eivät tänne olisi tulleet. Fisherwomanin ja Kullervon tapaiset jättituotannot tuovat miljoonia euroja maakuntaan pienillä panostuksilla. Näin ollen tuotantotukien jatkaminen on tärkeää, jotta saamme tänne jatkossakin suuria tuotantoja.

Kaikkea kehittämistä maakuntaliitto tekee yhdessä kuntien ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Nyt mukana on vahvasti myös valtio, joka ohjaa itäisen Suomen ohjelmatyötä. Vuonan 2025 meidän tulee valvoa, että kasvua ja kehittämistä tukevat päätökset menevät maaliin saakka. Kaikki tämä tehdään yhdessä noin 40 maakuntaliiton työntekijän kanssa. Mittausten perusteella joukkue on tyytyväistä, motivoitunutta ja työhyvinvointi on Suomen kärkeä.

2 MAAKUNTALIITON KESKEISET TEHTÄVÄT JA ORGANISAATIO

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on lakisääteinen kuntayhtymä, jonka tehtävänä on maakunnan asukkaiden elinolosuhteiden ja hyvinvoinnin kehittäminen sekä maakunnan yhteisen tahdon muodostaminen ja esilletuominen. Maakuntaliitto suunnittelee ja koordinoi maakunnan kehittämistä sekä edistää kansallisesti ja kansainvälisesti maakunnan etua.

Pohjois-Karjalan kunnat ovat maakuntaliiton perussopimuksen mukaisesti organisoineet toiminta- ja talousarviosuunnitelmassa kuvattujen tehtävien hoidon maakuntaliitolle. Maakuntavaltuuston hyväksymässä toiminta- ja talousarviosuunnitelmassa kuvataan tehtävät, tavoitteet, toimenpiteet ja resurssit tarkemmin ja maakuntaliiton hallintosäännössä määritellään eri toimijoiden vastuut ja toimivalta.

Aluekehitysviranomaisena maakuntaliitto vastaa lakisääteisten maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman sekä maakuntaohjelman rahoitussuunnitelman laadinnasta ja toteutuksesta. Pohjois-Karjalan maakuntaohjelmaa POKAT2025 on toteutettu kuluneen 2 ½ vuoden aikana 405 hankkeella, joiden yhteenlaskettu rahoitus on ollut 177 miljoonaa euroa. Hankkeita on rahoittanut 13 eri rahoitusohjelmaa ja hankkeilla on ollut yhteensä 133 eri hakijaa. EU-rahoitus on merkittävässä roolissa Pohjois-Karjalan aluekehityksessä, sillä 95 % rahoituksesta tulee EU:sta.

Maakuntaliitto vastaa lakisääteisestä maakuntakaavoituksesta, joka on yleispiirteinen suunnitelma alueidenkäytön suunnittelusta maakunnassa tai sen osa-alueella.

Kuntien antama tehtävä on maakunnan edunajaminen. Maakuntaliitto vastaa maakunnan ja kuntien edunajamisesta yhteistyössä sidosryhmien ja poliittisten toimijoiden kanssa. Edunajamisella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuden kannalta keskeisten hankkeiden etenemiseen ja siihen, että maakunnan näkemykset huomioidaan EU:n ja valtakunnallisessa päätöksenteossa.

Kuntia palvelevat myös tietopalvelut sekä erilaiset kehittämis- ja koordinaatiotehtävät. Tämän lisäksi on joukko erillislakeja, joiden tehtäviä kuuluu maakuntaliitolle.

Maakuntaliitto vastaa omalta osaltaan välittävänä toimeenpanijana eri EU-ohjelmien ja kansallisten erityisohjelmien laadinnasta ja toteutuksesta. Maakuntaliitto vastaa "Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 – EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman" toteuttamisesta Pohjois-Karjalassa ja toimii siinä myös rahoittajana EAKR- ja JTF rahastoissa. Maakuntaliitto hyödyntää EU:n erillisohjelmärahoituksia ja EU:n alueellisen yhteistyön ohjelmärahoituksia. Lisäksi maakuntaliitto vastaa kansallisten aluekehittämisvarojen käytöstä alueella. Maakuntaliiton oma Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahasto on tehokas rahoitusväline kehittämishankkeisiin ja elokuva- ja av-tuotantoihin.

Viestinnän tavoitteena on tehdä maakuntaliiton asiantuntijatyö näkyväksi: ydintoiminnot, tehtävät, päätökset ja kehittämishankkeet. Markkinoinnissa vahvistetaan maakunnan identiteettiä, vetovoimaisuutta ja tunnettuutta niin kansallisesti kuin kansainvälisesti Pohjois-Karjala brändin ja vetovoimaviestinnän strategisten linjausten mukaisesti.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto vastaa Itä- ja Pohjois-Suomen Brysselin EU-toimiston hallinnosta ja taloudesta Itä- ja Pohjois-Suomen seitsemän maakunnan tekemän sopimuksen mukaisesti. EU-toimiston henkilöstö on virka- ja työsuhteessa Pohjois-Karjalan maakuntaliittoon.

Alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain mukaisesti maakunnan liitto vastaa aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta ja siinä tehtävässä:

- 1) valmistelee ja toimeenpanee maakunnan pitkän aikavälin strategian;
- 2) edistää alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja alueen älykästä erikoistumista;
- 3) hoitaa sille rahoituslaissa säädetyt tehtävät;

- 4) edistää saavutettavuutta sekä vastaa maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtamisesta ja suunnitelman yhteensovittamisesta maakunnan muiden suunnitelmien ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa muualla kuin Helsingin seudulla;
- 5) edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista ja laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä sekä vastaa suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa;
- 6) edistää kuntien välistä, kuntien ja maakunnan välistä sekä maakuntien välistä yhteistyötä sekä maakunnan kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä;
- 7) seurata ja ennakoida aluekehitystä sekä toimintaympäristön ja osaamistarpeiden muutoksia;
- 8) edistää kulttuuria osana maakunnallista strategiatyötä, saamelaisten kotiseutualueella heidän oikeuttaan omaan kieleensä ja kulttuuriinsa sekä maakunnallista identiteettiä ja asukkaiden osallistumista maakunnan kehittämiseen;
- 9) edistää julkisen hallinnon yhteispalveluista annetussa laissa (223/2007) tarkoitettua yhteispalvelua alueellaan;
- 10) hoitaa muut sille erikseen säädetyt ja jäsenkuntien sille osoittamat tehtävät.
- 11) maakunnan liiton hallitus asettaa maakunnan yhteistyöryhmän, nimittää sen puheenjohtajan ja vahvistaa sen työjärjestyksen.

Maakunnan liitto hoitaa tehtäviään:

- 1) toimimalla laajassa yhteistyössä alueiden kehittämiseen osallistuvien viranomaisten sekä julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa;
- 2) ottamalla huomioon kuntien erilaisista lähtökohdista johtuvat tarpeet ja vahvuudet;
- 3) osallistumalla keskeisten aluekehittämiseen osallistuvien valtion aluehallintoviranomaisten strategiseen suunnitteluun ja tulosohtaukseen;
- 4) tekemällä yhteistyötä korkeakoulujen ja koulutuksen järjestäjien kanssa maakunnan aluekehittämistavoitteiden huomioon ottamiseksi;
- 5) edistämällä maakunnan yleistä kehittämistä ja etuja.

Lisäksi Maankäyttö- ja rakennuslain (1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölain) mukaiset maakuntaliiton tehtävät:

- 1) Maakunnan liiton tehtävänä on maakunnan suunnittelu sekä merialuesuunnittelu. Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, muuta alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämisohjelma. Alueellisesta kehittämisohjelmasta säädetään erikseen.
- 2) Maakunnan suunnittelussa otetaan huomioon valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa.
- 3) Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys.
- 4) Maakuntakaavan laatimisesta ja muusta maakunnan suunnittelusta huolehtii kuntayhtymä (*maakunnan liitto*), jossa alueen kuntien on oltava jäseninä.
- 5) Maakunnan liiton tulee huolehtia tarpeellisesta maakuntakaavan laatimisesta, kaavan pitämisestä ajan tasalla ja sen kehittämisestä.

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toimiston organisaatio

Maakuntaliiton perustehtävät on jaettu vastuualueittain yksiköihin; aluekehitys, alueiden käyttö, maakunnan edunajaminen, hallintopalvelut, kehittämisrahoitus sekä viestintä ja markkinointi. Yksiköt ovat päävastuussa toiminta- ja talousarviosuunnitelmaan kirjatuihin tehtäviin, vaikkakin tehtävien hoitoon tarvitaan usein osaamista ja henkilöitä useammasta yksiköstä. Henkilöstön esihenkilönä toimii oman yksikön päällikkö tai johtaja. Yksiköiden työskentelyä sovittaa yhteen johtoryhmä, joka valmistelee maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston päätettäväksi menevät asiat sekä keskeisten sidosryhmien yhteistyöasiat ja muun maakuntaliiton toimiston toiminnanohjauksen.

Kuva 1. Pohjois-Karjalan maakuntaliiton organisaatiokaavio

Johtoryhmän muodostavat yksiköiden esihenkilöt ja johtajat sekä viestintäpäällikkö. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii maakuntajohtaja, varapuheenjohtajana hänen sijaisensa ja sihteerinä johdon sihteerit. Johtoryhmän kokouksiin voidaan lisäksi kutsua kulloinkin käsiteltävänä olevan asian asiantuntijoita.

Maakuntaliiton toiminnan ohjaus ja tulostavoitteiden määrittely sekä niiden toteutumisen arviointi tehdään toiminta- ja talousarviosuunnitelman mukaisesti. Henkilöstön pääasialliset tehtävät määritellään maakuntajohtajan vuosittain tai tarvittaessa muulloinkin hyväksymissä tehtäväkuvauksissa. Työnjako pyritään pitämään joustavana, minkä vuoksi henkilöstön edellytetään osallistuvan tarvittaessa myös muihin kuin tehtäväkuvauksessa mainittuihin tehtäviin. Henkilöstö osallistuu kansainvälisiin tehtäviin ja kuntayhteistyöhön oman toimenkuvansa puitteissa. Henkilöstöä kannustetaan aktiiviseen viestintään omaan tehtäväkuvaan kuuluvista asioista. Viestintää koordinoi viestintäpäällikkö. Merkittäviä tapahtumia ja erilaisia määräaikaista, usean vastualueen osaamista edellyttäviä tehtäviä varten voidaan muodostaa tarvittaessa niin sanottuja ad hoc -ryhmiä.

Luottamushenkilöhallinto

Maakuntavaltuustossa on 53 jäsentä valtuustokaudella 2021-2025.

Kuntakohtainen paikkajako on seuraava: Heinävesi 1, Iloantsi 2, Joensuu 22, Juuka 2, Kitee 3, Kontiolahti 5, Lieksa 4, Liperi 4, Nurmes 3, Outokumpu 2, Polvijärvi 2, Rääkkylä 1 ja Tohmajärvi 2.

Poliittisten ryhmien paikkajako on seuraava: Keskusta 17, SDP 13, Perussuomalaiset 8, Kokoomus.6, Vihreät.3, Vasemmistoliitto 3, Kristillisdemokraatit 2 ja Liike Nyt 1.

Maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet 2021-2025:

Maakuntavaltuuston puheenjohtaja on Seppo Eskelinen, 1. varapuheenjohtaja Anna Vauhkonen ja 2. varapuheenjohtaja Jussi Wihonen.

Heinäveden kunta, (1 jäsen)	jäsen	Vauhkonen Anna	KESK
	varajäsen	Puustinen Osmo	KESK
Iloantsin kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Hämäläinen Kari	SDP
	varajäsen	Hassinen Arja	SDP
	jäsen	Mononen Liisa	KESK
	varajäsen	Hoskonen Hannu	KESK
Joensuun kaupunki, (22 jäsentä)	jäsen	Bogdanoff Eero	PS
	varajäsen	Vornanen Timo	PS
	jäsen	Dannenberg Alia	VAS
	varajäsen	Nuutinen Jere	KESK
	jäsen	Elo Timo	KOK
	varajäsen	Pippuri Arto	KOK
	jäsen	Eloranta Satu-Sisko	SDP
	varajäsen	Torni Anni	SDP
	jäsen	Eskelinen Seppo	SDP
	varajäsen	Tielinen Ari	SDP
	jäsen	Heinonen Eila	SDP
	varajäsen	Honkanen Anu	SDP
	jäsen	Hirvonen Jukka	SDP
	varajäsen	Keskisalo Pentti	SDP
	jäsen	Hulmi Helena	KESK
	varajäsen	Nuutinen Tapani	KESK
	jäsen	Järvinen Anni	VAS
	varajäsen	Saarelainen Antti	VAS
	jäsen	Kukkonen Pekka	KESK
	varajäsen	Väistö Matti	KESK
	jäsen	Laasonen Jenni	KOK
	varajäsen	Kaita Karita	KOK
jäsen	Laitila Sami	KESK	
varajäsen	Puustinen Pekka	KESK	
jäsen	Mikkonen Virve	SDP	
varajäsen	Räty Margareetta	SDP	
jäsen	Porokka Jouni	KOK	
varajäsen	Ketonen Matti	KOK	
jäsen	Poutanen Wilma	VIHR	
varajäsen	Vanhanen Helmi	VIHR	
jäsen	Pyöriäinen Jasmin	KD	
varajäsen	Piironen Mika	KD	

	jäsen	Rossi Hannes	KESK
	varajäsen	Mustonen Juha	KESK
	jäsen	Räty Marjatta	PS
	varajäsen	Mara Outi	PS
	jäsen	Savolainen Terhi	VIHR
	varajäsen	Koskinen Sari	VIHR
	jäsen	Tahvanainen Petteri	VAS
	varajäsen	Kuivalainen Maija	VAS
	jäsen	Vehviläinen Anu	KESK
	varajäsen	Reijonen Heikki	KESK
	jäsen	Wihonen Jussi	PS
	varajäsen	Leppänen Jaakko	PS
Juuan kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Aaltonen Iina	SDP
	varajäsen	Kirjavainen Lassi	SDP
	jäsen	Halonen Matti	KESK
	varajäsen	Pitkänen Tiina	KESK
Kiteen kaupunki, (3 jäsentä)	jäsen	Lahtela Esa	SDP
	varajäsen	Holopainen Mervi	SDP
	jäsen	Musikka Sinikka	KESK
	varajäsen	Hukka Aki	KESK
	jäsen	Pirhonen Osmo	PS
	varajäsen	Hakulinen Emmi	PS
Kontiolahden kunta, (5 jäsentä)	jäsen	Haukka Markus	SDP
	varajäsen	Suni Pentti	SDP
	jäsen	Parkkonen Anneli	KESK
	varajäsen	Leppänen Ismo	KESK
	jäsen	Perkkiö Kimmo	VIHR
	varajäsen	Muttonen Sini-Tuuli	VIHR
	jäsen	Toppi Seppo	KESK
	varajäsen	Seppäläinen Satu	KESK
	jäsen	Sihvonen Aulikki	KOK
	varajäsen	Ahlholm Pekka	KOK
Lieksan kaupunki, (4 jäsentä)	jäsen	Kangas Sari	SDP
	varajäsen	Kärkkäinen Tarja	SDP
	jäsen	Kokkonen Leena	KOK
	varajäsen	Kortelainen Reijo	KOK
	jäsen	Porkka Keijo	PS
	varajäsen	Keronen Niko	PS
	jäsen	Väänänen Timo	KESK
	varajäsen	Karhinen Mirja	KESK
Liperin kunta, (4 jäsentä)	jäsen	Kuittinen Tero	SDP
	varajäsen	Nousiainen Kirsi	SDP
	jäsen	Rummukainen Jukka	KESK
	varajäsen	Behm Jukka	KESK
	jäsen	Silvennoinen Maija	KD
	varajäsen	Melkko Satu	KD
	jäsen	Tikka Tiina	PS
	varajäsen	Karttunen Tero	PS

Nurmeksen kaupunki, (3 jäsentä)	jäsen	Määttä Henry	PS
	varajäsen	Meriläinen Jaana	PS
	jäsen	Oinonen Elina	SDP
	varajäsen	Savolainen Maija	SDP
	jäsen	Timonen Paula	KESK
	varajäsen	Mikkilä Hannu	KESK
Outokummun kaupunki, (2 jäsentä)	jäsen	Lasarov Harri	KESK
	varajäsen	Pekkanen Niina	KESK
	jäsen	Nissinen Jonna	SDP
	varajäsen	Mertanen Ilkka	SDP
Polvijärven kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Kuningas Jarno	PS
	varajäsen	Laasonen Seppo	PS
	jäsen	Sahlman Merja	KESK
	varajäsen	Mutanen Jukka	KESK
Rääkkylän kunta, (1 jäsen)	jäsen	Hirvonen Ville	KESK
	varajäsen	Hurskainen Tellervo	KESK
Tohmajärven kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Pesonen Tommi	KOK
	varajäsen	Multanen Marja	KOK
	jäsen	Saikkonen Satu	LiikeNyt
	varajäsen	Ikonen Matti	KOK

Maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet 2021-2025

Maakuntahallituksen puheenjohtaja on Hanna Huttunen, 1. varapuheenjohtaja Matti Mäntynen ja 2. varapuheenjohtaja Aulikki Sihvonen.

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Räsänen Hanna pj. (Outokumpu)	KESK	Väänänen Timo (Lieksa)	KESK
Mäntynen Matti 1. vpj. (Kontiolahti)	SDP	Kärkäs Joakim (Joensuu)	SDP
Sihvonen Aulikki 2 vpj. (Kontiolahti)	KOK	Pesonen Tommi (Tohmajärvi)	KOK
Mikkonen Krista (Joensuu)	VIHR	Kontiokorpi Anniina (Joensuu)	VIHR
Taponen Matti (Lieksa)	SDP	Vartiainen Marja-Terttu (Outokumpu)	SDP
Muukkonen Birgitta (Kitee)	SDP	Aaltonen Iina (Juuka)	SDP
Antikainen Sanna (Outokumpu)	PS	Kinnunen Timo (Outokumpu)	PS
Saastamoinen Esko (Lieksa)	PS	Kinnunen Asseri (Joensuu)	PS
Pakarinen Helena (Tohmajärvi)	KESK	Kontkanen Heikki (Liperi)	KESK
Mikkilä Hannu (Nurmes)	KESK	Timonen Tarja (Kitee)	KESK
Puustinen Timo (Joensuu)	KESK	Eteläpää Päivi (Joensuu)	KESK

Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet 2021-2025

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja on Satu-Sisko Eloranta ja varapuheenjohtaja Liisa Mononen.

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Eloranta Satu-Sisko pj. (Joensuu)	SDP	Mikkonen Virve (Joensuu)	SDP
Mononen Liisa vpj. (Ilomantsi)	KESK	Rummukainen Jukka (Liperi)	KESK
Bogdanoff Eero (Joensuu)	PS	Tikka Tiina (Liperi)	PS
Kuittinen Tero (Liperi)	SDP	Lahtela Esa (Kitee)	SDP
Kukkonen Pekka (Joensuu)	KESK	Parkkonen Anneli (Kontiolahti)	KESK

Vaalilautakunnan jäsenet ja varajäsenet 2021-2025

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Tarja Timonen pj. (Kitee)	KESK	Laitila Sami (Joensuu)	KESK
Heinonen Eila vpj. (Joensuu)	SDP	Aaltonen Iina (Juuka)	SDP
Pirhonen Osmo (Kitee)	PS	Tikka Tiina (Liperi)	PS
Hämäläinen Kari (Ilomantsi)	SDP	Haukka Markus (Kontiolampi)	SDP
Halonen Matti (Juuka)	KESK	Mononen Liisa (Ilomantsi)	KESK

POKAT2025 -ryhmät

Maakuntaohjelman POKAT 2025 keskeinen toteuttamisen työkalu on maakuntahallituksen nimeämät työryhmät eli POKAT-ryhmät. Ne koostuvat aihealueensa pohjoiskarjalaisista asiantuntijoista ja tukevat osallistavaa sidosryhmäyhteistyötä. Yhteensä niissä on jäseniä 375 henkeä. Ryhmät on jaettu teemaryhmiin ja asiantuntijaryhmiin.

Teemaryhmiä ovat: hyvinvointi, ilmasto- ja energia, JANE-järjestöasiain neuvottelukunta, koulutus ja osaaminen, Venäjärhythmä ja liikennejärjestelmä. Niillä on maakuntahallituksen nimeämä puheenjohtaja ja maakuntaliiton asiantuntija vastuuhenkilönä.

Asiantuntijaryhmiä ovat: metsäbiotalous, kivi- ja kaivannaiset, teknologiateollisuus, matkailu, luovat alat, kulttuuri ja kansainvälisyys. Asiantuntijaryhmillä on maakuntaliiton nimeämä vastuuhenkilö.

Maakuntaliiton vastuuhenkilönä toimivan asiantuntijan tehtäviin kuuluvat sidosryhmäyhteistyö, verkostojen koordinointi, edunvalvonta, alan kehityksen seuranta ja uusien aloitteiden tekeminen. Asiantuntija toimii maakuntaliiton rahoittamien painoalan hankkeiden vastuuhenkilönä. Vastuuhenkilö vastaa ryhmän kokoamisesta, organisoii ja koordinoi ryhmän toimintaa sekä toimii tarvittaessa ryhmän puheenjohtajana, mikäli ryhmä ei valitse keskuudestaan puheenjohtajaa.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen vetämä Alueellisen maaseutuohjelman ohjausryhmä toimii samalla maakuntaohjelman maatalous -painopisteen työryhmänä. Lisäksi toimii erillinen maakunnan älykkään erikoistumisen strategian koordinaatioryhmä.

Maakuntahallitus nimeää maakuntaohjelman ja sen alakohtaisten suunnitelmien vaikutusten arviointia varten monipuolisesti eri asiantuntija-aloja käsittävän SOVA-ryhmän. Laaja-alaisen ryhmän tavoitteena on yhdenmukainen ja johdonmukainen vaikutusten arviointi sekä osaamisen ja tasa-arvonäkökuilmiin tuominen arviointityöhön.

POKAT-ryhmät kokoontuvat säännöllisesti, 4–6 kertaa vuodessa. Toiminnan jatkuva ja monitasoinen arviointi ja seuranta sisällytetään entistä vahvemmin mukaan POKAT-ryhmien toimintaan. Järjestetään foorumeita maakuntaohjelman vision teemoista: Älykäs erikoistuminen, Ilmastoviisaus ja Elinikäinen osallisuus. Kaikessa toiminnassa huomioidaan maakuntaohjelman motto: Kestävästi kasvava – älykkäästi sopeutuva. POKAT ryhmät ovat keskeisessä roolissa uuden maakuntaohjelman, POKAT2029 valmistelussa vuosille 2026-2029. Valmistelu käynnistyi vuonna 2024 Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma POKAT2025 ulkoisella väliarvioinnilla sekä POKAT2029 maakuntaohjelman työohjelman ja osallistumisarviointisuunnitelman laadinnalla.

Uusi maakuntaohjelma POKAT2029 valmistellaan vuoden 2025 aikana niin, että maakuntavaltuusto voi hyväksyä sen vuoden 2025 viimeisessä kokouksessa. Maakuntaohjelmien työryhmien (POKAT-ryhmät) toimintaa uudistetaan maakuntaohjelmakausittain. Uudet ryhmät nimetään v. 2026 alussa maakuntaohjelman hyväksynnän jälkeen ja ne käynnistävät työnsä v. 2026 keväällä, jolloin järjestetään uuden maakuntaohjelman aloitusseminaari.

Maakuntaohjelman kehittämishanketoteumaa raportoidaan kaksi kertaa vuodessa: keväisin vuositoteumaraportissa ja syksyisin maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmassa. Toimeenpanosuunnitelman yhteydessä laaditaan myös lakisääteinen rahoitussuunnitelma. Tilastoseuranta pidetään ajantasaisena maakuntaliiton kotisivuilla, maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmassa ja siitä raportoidaan myös Trendit -julkaisussa kahdesti vuodessa.

Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpano 2021-2025

Maakuntahallituksen nimeämä maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on keskeinen toimielin, joka vastaa maakunnassa alue- ja rakennepolitiikan ohjelmien koordinoinnista, hallinnoinnista, rahoituksesta, tiedottamisesta, toimeenpanosta, yhteensovituksista ja seurannasta yhdessä sen sihteeristön kanssa.

Maakunnan liitto ja jäsenkunnat - 7 jäsentä / varajäsentä

Tiina Räisänen (pj.)	Mervi Liiten	SDP
Esko Karkkonen	Juuso Myller	SDP
Satu Seppäläinen	Ilkka Hiltunen	Kesk.
Kaija Majoinen	Ilona Alhoniemi	Kesk.
Seppo Toppi (2. vpj.)	Henna Kokkonen	Kesk.
Timo Elo	Maija Törmänen	Kok.
Henry Määttä	Outi Mara	PS

Valtio - 7 jäsentä / varajäsentä

Ari Niiranen (1. vpj.)	Timo Tanskanen	Pohjois-Karjalan ELY-keskus (E-vastuualue)
Janne Kärkkäinen	Ari Heiskanen	Pohjois-Karjalan ELY-keskus (Y-vastuualue)
Kalevi Pölönen	Pekka Pelkonen	Etelä-Savon ELY-keskus (RR-ELY)
Terhi Nissinen	Tommi Huttunen	Pohjois-Savon ELY-keskus (L-vastuualue)
Soili Makkonen	Tapio Määttä	Itä-Suomen yliopisto
Terttu Kinnunen	Tuomo Rissanen	Suomen metsäkeskus, Itäinen palvelualue/ ProAgria Itä-Suomi
Lauri Sikanen	Sirpa Piirainen	Luonnonvarakeskus

Alueen kehittämisen kannalta keskeiset tahot - 8 jäsentä / varajäsentä

Katja Tanskanen (3. vpj.)	Kirsi Vuori	Akava ry.
Anne Ilvonen	Petri Raivo	Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
Jari Rouvinen	Harri Välimäki	MTK / Metsänhoitoyhdistys - Pohjois-Karjala
Kari Hyvärinen	Arja Puoskari	JANE - Pohjois-Karjalan Järjestöasiain neuvottelukunta
Antti Toivanen	Jaana Reimasto-Heiskanen	Pohjois-Karjalan kauppakamari
Merja Blomberg	Tuomo Turunen	Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry
Marja Karmala	Timo Haverinen	SAK:n Itä-Suomen toiminta-alue
Raimo Turunen	Kirsi Nousiainen	STTK:n Pohjois-Karjalan aluetoimikunta

Pysyvät asiantuntijajäsenet - 10 jäsentä

Markus Hirvonen	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Sami Laakkonen	Joensuun kaupunki
Pekka Hirvonen	Keski-Karjalan kunnat
Arto Sihvonen	Pielisen Karjalan kunnat

Esa Karvinen	Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria
Antti Saarelainen	Suomen Luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry.
Esa Näätänen	Teknologiatoiminta ry.
Mikko Vänttinen	Finnvera Oyj
Heli Aalto	Siun Sote
Eemeli Onatsu	Nuorisovaltuusto

Maakuntaliiton toimintaa ohjaavat strategiset asiakirjat

Maakuntasuunnitelma, maakuntaohjelma ja maakuntakaava ovat maankäyttö- ja rakennuslain ja alueiden kehittämislain mukaiset keskeiset suunnitelmat, jotka antavat strategisen pohjan maakuntaliiton toiminnalle aluekehitysviranomaisena.

Kuva 2. Maakunnan suunnittelujärjestelmä

Maakuntaohjelma on aluekehitysohjelma, jolla ohjataan alueen kehittämistä. Siinä esitetään maakunnan erityispiirteisiin ja mahdollisuuksiin perustuvat alueen kehittämisen tavoitteet, jotka ovat valtakunnallisen aluekehityspäätöksen mukaisia. Lähtökohtana on sivistyneiden kansalaisten hyvän elämän ja yritysten menestyksen edellytysten parantaminen luonnon kanssa sopusoinnussa. Maakuntaohjelmaa toteuttavat kaikki yhteiskunnan ja elinkeinoelämän toimijatahot: kunnat, valtion viranomaiset, koulutus- ja muut TKI-organisaatiot, yritykset ja kolmas sektori. Tämä perustuu lakiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021).

Maakuntaohjelma laaditaan neljäksi vuodeksi maakuntaliiton johdolla. POKAT 2025 -maakuntaohjelman tavoitevuodet ovat 2022-2025. Se on laadittu laajassa, vuorovaikutteisessa ja pitkäjänteisessä prosessissa. Maakuntaohjelma kokoaa ja sovittaa yhteen EU-tason, kansallisen tason, ylimaakunnallisen tason, maakunnallisen tason sekä seutukunnallisen, kunnallisen ja paikallisen tason strategiat.

POKAT 2025 ajoittuu EU:n 2021-2027 ohjelmakauden käynnistymiseen, joten se luo hyvän pohjan myös uusien EU-ohjelmien toteuttamiseen maakunnassa. POKAT 2025 on maakunnan eri toimijoiden yhteinen tahtotila. Tarkemmat toimenpiteet esitetään vuosittain laadittavassa maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmassa ja niitä konkretisoidaan tarvittaessa alakohtaisissa toimintaohjelmissa.

Maakuntaohjelman toimia rahoitetaan pääasiallisesti EU:n aluekehittämismääräyksiä, joille laaditaan vuosittain lakisäätöinen rahoitusohjelma. Lisäksi käytetään kansallisia varoja, joiden määrä vaihtelee vuosittain. Kaikki toimet vaativat myös toimijoiden omaa rahoitusta ja sitoutumista niiden toteuttamiseen.

Maakuntahallitus hyväksyi Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma POKAT2029 työohjelman 17.6.2024 kokouksessaan. Ohjelma laaditaan vuosille 2026–2029 laajassa ja vuorovaikutteisessa sidosryhmä- ja viranomaisyhteistyössä. POKAT2029 maakuntaohjelma valmistellaan siten, että maakuntavaltuusto voi hyväksyä sen viimeisessä kokouksessaan vuonna 2025.

Maakuntakaava on maakunnan erityispiirteet huomioiva ja mahdollistava yleispiirteinen alueidenkäytön suunnitelma. Maakuntakaavalla tuetaan maakunnan ihmisten hyvinvointia, turvataan puhtaan ja monimuotoisen ympäristön säilymistä sekä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Pohjois-Karjalassa on voimassa kokonaisuusmaakuntakaava sekä kaksi vaihemaakuntakaavaa. Voimassa olevista maakuntakaavoista Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 sai lainvoiman 8.7.2021, Heinäveden osa-aluemaakuntakaava sai lainvoiman 15.2.2024 ja puolestaan 1. vaihemaakuntakaava (turve, suot ja rakennettu kulttuuriympäristö) sai lainvoiman 19.8.2024. Parasta aikaa on vireillä yksi vaihemaakuntakaava.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisemat) on käynnistetty keväällä 2023, osallistumis- ja arviointisuunnitelma hyväksyttiin lokakuussa 2023 ja kaavaluonnos hyväksyttiin maakuntahallituksessa 17.6.2024 asetettavaksi nähtäville ja lausunnoille. Vaihemaakuntakaavan luonnos on ollut nähtävillä 5.9.-16.9.2024 välisen ajan. Tavoitteena on kaavan ehdotusvaiheen käsittely joulukuun 2024 ja huhtikuun 2025 välisenä aikana, ja kaavan vieminen maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn kesän 2025 kokoukseen.

Pohjois-Karjalassa laaditaan vuosittain edunajamisen asiakirja Vaikuttamisen kärjet. Julkaisu antaa kokonaiskuvan niistä vaikuttamistavoitteista ja hankkeista, jotka maakunnan kehittämiseksi nähdään tärkeinä ja joiden toteutuminen edellyttää valtion rahoitusta ja maakunnan ulkopuolella tehtäviä päätöksiä. Maakunnallinen edunajaminen keskittyy erityisesti asiakirjaan koottujen keskeisten kärkihankkeiden eteenpäin viemiseen.

3 POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITON TOIMINNAN STRATEGISET TAVOITTEET VUOSILLE 2025-2027 JA TOIMINNAN PAINOPISTEET VUODELLE 2025

3.1 Osallistavalla ohjelmatyöllä ja alueen vahvuuksien painotuksilla määritellään Pohjois-Karjalan kehittämisen suuntaviivat.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto vastaa aluekehitysviranomaisena aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta. Toimintatapana on osallistava ohjelmatyö, jossa ohjelmien valmisteluun ja toteuttamiseen sitoutetaan yhteiskunnan ja elinkeinoelämän toimijatahot: kunnat, valtion viranomaiset, koulutus- ja muut TKI-organisaatiot, yritykset, järjestöt ja kansalaistoimijat. Aluekehitystyötä tehdään maakunnan sisällä, maakuntien välillä, kansallisesti ja kansainvälisesti. Seuraamme ja arvioimme ohjelmien vaikutuksia.

Rahoitus aluekehitystyöhön tulee osittain Suomen valtiolta ja kunnilta, mutta pääasiassa Euroopan unionin eri lähteistä. Näistä merkittävin on EU:n alue- ja rakennepolitiikan kautta maakuntaan osoitettu rahoitus.

Maakuntaliitto koordinoi ja sovittaa yhteen eri ohjelmia ja rahoituslähteitä Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) kautta. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on aktiivinen hakija myös muissa EU:n ei-alueperustaisissa rahoituslähteissä eli ns. kilpaillussa rahoituksessa.

Maakuntaliitto osallistuu aktiivisesti aluekehityslainsäädännön arvioimiseen ja uudistamiseen. Vuonna 2025 Euroopan komissio määrittelee monivuotisen rahoituskehityksen vuosille 2028–2034. Maakuntaliitto osallistuu sitä koskevaan valmisteluun yhdessä muiden itäisen ja pohjoisen Suomen maakuntien kanssa.

Toiminnan painopisteet 2025

- Teemme laadukasta ohjelmatyötä toteuttamalla osallistavalla tavalla maakuntaohjelmaa POKAT 2025 ja siihen sisältyvää Pohjois-Karjalan älykkään erikoistumisen strategiaa Kestävä, älykäs ja kansainvälinen Pohjois-Karjala. Valmistelemme uuden maakuntaohjelman, POKAT 2029, vuosiksi 2026–2029 ja päivitämme Pohjois-Karjalan strategian vuoteen 2045.
- Johdamme POKAT-ryhmien ja muiden yhteistyöelinten toimintaa aktiivisesti ja järjestämme ajankohtaisista teemoista foorumeita yhteisen tiedonvaihdon parantamiseksi sekä toiminnan vaikuttavuuden lisäämiseksi.
- Vaikutamme ennakoivasti EU:n vuonna 2028 alkavan ohjelmakauden valmisteluun. Hankimme tulevaisuuden aluekehityksen rahoitusta osallistamalla aktiivisesti Euroopan komission suuntaan tapahtuvaan edunvalvontaan yhteistyössä itäisen ja pohjoisen Suomen maakuntien kanssa. Geopoliittisen tilanteen vuoksi myös raja-aluemaakuntien yhteinen edunvalvonta EU:n suuntaan on keskeistä. Toimimme Itä- ja Pohjois-Suomen Brysselin EU-toimiston hallintoviranomaisena. Haemme aktiivisesti ulkopuolista hankerahoitusta maakuntaan ja tarvittaessa toteutamme myös itse koko maakunnan kannalta tarpeellisia hankkeita.
- Toteutamme RUSTIK-hanketta (maaseutualueiden kestävä siirtymä) ja BIOSYS Japani –hanketta (metsä- ja ruoka-alan yhteistyö Japaniin ja Etelä-Korean kanssa) ja ylimaakunnallista Kulttuuri Itää -hanketta.
- Vaikutamme kansalliseen päätöksentekoon tuomalla asiantuntemusta ja pohjoiskarjalaista näkökulmaa aluekehityslainsäädännön arviointiin ja osallistamalla kansallisiin työryhmiin. Koordinoimme Pohjois-Karjalan osallistumisen vuosittaisiin kansallisiin aluekehittämiskeskusteluihin osana aluekehittämisen toimintamallin toteutusta.

- Tuemme kuntien, elinkeinoelämän, koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden ja kolmannen sektorin kilpailukyvyyn kasvua, uudistumista ja TKI-toimintaa kehittämällä niiden toimintaympäristöä ja ohjaamalla kehittämisrahoitusta niiden tarpeisiin. Aluekehitysyksikkö vastaa kivi- ja kaivannaisalan, teknologiateollisuuden, älykkään erikoistumisen ja kansainvälistymisen painopisteistä.
- Vahvistamme pohjoiskarjalaista kulttuuri- ja luovien alojen toimintaa kokoamalla yhteen alan toimijoita sekä tukemalla kulttuurin saavutettavuutta ja yhteyksiä muiden alojen kanssa. Jatkamme av-alan kehittämistä ja tuotantojen houkuttelua maakuntaan tuotantokannustimen avulla.
- Jatkamme kansainvälistä yhteistyötä Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (NSPA) verkostossa. Osallistumme kansainvälisiin hankkeisiin, joissa on mukana kumppaneita eri puolilta Eurooppaa ja toimimme eurooppalaisissa verkostoissa: Euroopan raja-alueiden liitto AEBR, Euroopan tutkimus- ja innovaatioverkosto ERRIN ja ERIAFFin alainen Euroopan metsäisten alueiden verkosto. Olemme mukana älykkään erikoistumisen eurooppalaisissa nk. S3-alustoissa, jotka käsittelevät kaivannaisalaa, fotonikkaa ja bionaloutta. Olemme mukana useissa Euroopan komission teknisen tuen (TSI) hankkeissa sekä yritysten kansainvälistä TKI-toimintaa tukevassa Vanguard-verkostossa. Lisäksi hakeudumme mukaan muihin käyttökelpoisiin EU-tason yhteistyövälineisiin.
- Toimimme Interreg Pohjoinen Periferia ja Arktinen, Interreg Itämeren alue, Interreg Eurooppa ja Interreg Aurora -ohjelmien ohjelma-alueina ja niihin liittyvissä ohjelmatyön tehtävissä.

3.2 Kestävä alueidenkäytön suunnittelu, toimiva liikennejärjestelmä, puhdas ympäristö ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen vahvistavat Pohjois-Karjalan elinvoimaa

Maakuntakaavoitus on Pohjois-Karjalan maakuntaliiton yksi lakisääteinen tehtävä (maankäyttö- ja rakennuslaki/alueidenkäyttölaki). Maakuntakaavalla luodaan pitkän aikavälin (10-20 vuotta) alueidenkäyttölliset edellytykset ja suuntaviivat maakunnan tavoitetilan saavuttamiseksi. Maakuntakaava on ohjeena kuntien kaavoitukselle sekä muulle alueiden käytön suunnittelulle. Maakuntakaavan yleispiirteisiä linjauksia tarkennetaan kuntien laatimissa yleis- ja asemakaavoissa. Maakuntakaava kytkeytyy kiinteästi muuhun maakunnan strategia- ja ohjelmatyöhön, ja esimerkiksi maakuntaohjelmassa määritellyt kehittämistoimet saattavat edellyttää alueidenkäytön suunnittelua.

Maakuntaliitolla on maakuntakaavan laatimisen lisäksi myös muita alueidenkäyttöön liittyviä lakisääteisiä tehtäviä (laki alueiden kehittämisestä) kuten saavutettavuuden edistäminen, maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtaminen, luonnonvarojen kestävä käyttöön edistäminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen sekä laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun edistäminen. Maakuntaliitto osallistuu myös maankäyttöä ja rakentamista koskeviin kuntien kehittämiskeskusteluihin ja antaa viranomaislausuntoja.

Alueidenkäyttö on kiinteä osa maakuntaliiton aluekehittämisen strategista kokonaisuutta, ja kehittämistyötä ja suunnittelua tehdään erityisesti ilmasto- ja energia-alalla, maankäytössä, metsäbionaloudessa, liikenteessä, ruoantuotannossa sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön kysymyksissä. Strategisesti valitut alueelliset ja kansainväliset hankkeet tukevat kiinteästi kehittämistyötä. Kestävää liikennettä ja liikkuvuutta edistetään maakunnallisen ja itäsuomalaisen liikennejärjestelmäsuunnittelun kautta.

Luonnonvarojen kestävä käyttö sekä luonnon monimuotoisuuden parantaminen ovat osa alueidenkäytön suunnittelua. Suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arviointi on keskeinen osa maakuntakaavoitusta ja ohjelmatyötä. Ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä puhtaita (energia)ratkaisuja viedään eteenpäin Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelman ja sen toimenpideohjelman mukaisesti. Metsäbionalouden kysymykset ovat ajankohtaisia sekä alueella että kansainvälisesti, ja Pohjois-Karjala toimii monella tavalla metsäbionalouden edelläkävijäalueena.

Toiminnan painopisteet 2025

- Maakuntakaavalla linjataan tämän päivän ja tulevaisuuden maankäytön kysymyksiä; Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 toteutumisen seuranta ja siinä erityisesti ajantasaisen seurantaraportin laatiminen, 2. vaihemaakuntakaavan (energia ja maisemat) ehdotusvaiheen valmistelu sekä maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn vieminen.
- Seuraamme alueidenkäyttöön liittyviä kansallisia ja kansainvälisiä kehittämishankkeita ja lakivalmisteluja ja vaikutamme niihin neuvottelujen ja lausuntovalmistelujen kautta. Valmistaudumme rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYHTI) tuomiin muutoksiin ja hyödynnämme paikkatietoa laajasti maakuntaliiton toiminnassa.
- Teemme liikennejärjestelmätyötä eri verkostoissa saavutettavuuden parantamiseksi. Panostamme hankkeiden suunnitteluvalmiuden parantamiseen ja investointien edistämiseen. Laadimme uuden Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelman 2040.
- Jalkautamme ilmasto- ja energiaohjelmaa sekä kiertotalouden tiekarttaa. Yhteistyössä kuntien kanssa valmistetaan kuntien ilmastosuunnitelmia ja ilmastomuutokseen sopeutumisen suunnitelma ilmastotyön tueksi.
- Edistämme rahoituksen keinoin Kansallisen biotalousstrategian mukaista arvonlisäannostoa maakunnan biotaloustuotteissa ja -palveluissa. Vahvistamme vaikuttamista EU parlamentin edustajiin laatimalla kannanottoja ja lausuntoja metsäbiotalousasioista yhdessä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien sekä ERIAFF verkoston kanssa.
- Edistämme maakunnan strategioita ja ohjelmia eri yhteistyöryhmissä ja -verkostoissa. Suunnittelemme ja toteutamme strategisesti merkittäviä hankkeita erityisesti liikenteen, metsäbiotalouden, ruoantuotannon, ympäristön, energian, kiertotalouden ja ilmastomuutokseen sopeutumisen teemoissa.
- Osallistumme alueidenkäytön viranomais- ja työneuvotteluihin sekä annamme kaavalausuntoja sekä muita lausuntoja maakuntakaavan linjausten ja maakunnan ohjelmatyön näkökulmasta.

3.3 Edunajamisella ja yhteistyöllä elinvoimaa ja hyvinvointia Pohjois-Karjalaan

Maakuntaliitto vastaa maakunnan ja kuntien edunajamisesta yhteistyössä sidosryhmien ja poliittisten toimijoiden kanssa. Edunajamisella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuden kannalta keskeisten hankkeiden etenemiseen ja siihen, että maakunnan ja itäisen Suomen näkemykset huomioidaan hallitusohjelman toimeenpanossa, valtion talousarviovalmistelussa, määrärahojen kohdentamisessa, lainsäädäntötyössä sekä muussa valtakunnallisessa ja EU:n päätöksenteossa.

Kunta-asiat käsittävät laajasti kuntien toimintaan ja talouteen liittyvää seurantaa ja vaikuttamista Pohjois-Karjalan näkökulmasta. Maakuntaliitto toimii kuntien tukena murrosvaiheessa, kun kuntien tehtäväkenttä on isossa muutoksessa erityisesti työllisyyspalvelujen siirtyessä kuntiin. Hyvinvointialueiden vastatessa sosiaali- ja terveystalouden palveluista maakuntaliitto tukee kuntia hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden ja toimintojen kehittämisessä sekä maakunnallisessa yhteistyössä. Digitalisaation ja tietopalvelujen avulla edistetään maakunnan eri toimijoiden ja erityisesti kuntien tiedolla johtamista. Keskeisiä ovat kuntiin ja erityisesti kuntatalouden seurantaan liittyvät tietopalvelut sekä yhteiset foorumit esimerkiksi kunnanjohtajille ja kuntataloudesta vastaaville.

Maakuntaliiton tietopalvelut tuottavat laadukasta tietoa maakunnan tilasta ja kehitysnäkymistä päätöksenteon tueksi. Ennakointi tukee tulevaisuutta koskevaa päätöksentekoa jäsentämällä maakunnan ja sen toimintaympäristön kehitystrendejä ja vähentämällä epävarmuutta kehittämistoimien suuntaamisessa.

Toiminnan painopisteet 2025

Vaikuttavuutta maakunnan edunajamisella

Kärkihankkeet, erityisinä teemoina maakunnan saavutettavuus sekä energiaratkaisut, hallitusohjelman ja itäisen Suomen ohjelman toteutus, seuraavan vuoden valtion budjetti. EU-vaikuttaminen, avainhenkilöiden tapaamiset ja vierailut

- Edunajamistyöllä vaikuttamme, että Pohjois-Karjalan ja itäisen Suomen tavoitteet huomioidaan valtion talousarvion valmistelussa ja määrärahojen alueellisessa kohdentamisessa. Kiristyvän julkisen talouden haasteissa tehostamme vaikuttamistyötä keskittyen erityisesti itäisen Suomen elinvoiman kannalta keskeisiin liikennehankkeisiin ja saavutettavuuteen, elinkeinojen kehittämiseen, energiapolitiikkaan sekä tulevaisuuden osaamiseen. Kestävän julkisen talouden vaikuttamistyö kohdistuu erityisesti kuntatalouteen, TE-palvelujen siirtoon, aluehallintouudistuksen onnistumiseen ja hyvinvointialueiden toiminnan kestävyteen.
- Autamme maakunnan yhteisen tahtotilan muodostamisessa ja keskeisten kärkihankkeiden eteenpäin viemisessä. Laadimme Pohjois-Karjalan Vaikuttamisen kärjet 2026-asiakirjan kärkihankepriorisointineen. Edistämme kärkihankkeiden toteutumista ministereiden ja muiden poliittisten päättäjien sekä ministeriöiden ja valtion viranomaisten edustajien tapaamisissa. Järjestämme edunajamista tukevia vierailuja maakuntaan ja viestimme eri vaikuttamiskanavia aktiivisesti käyttäen Pohjois-Karjalan tavoitteista. Hankkeiden toteutumista vauhditetaan myös maakunnan omia kehittämispänsioja suuntaamalla ja uusien kärkihankkeiden suunnittelunvalmiutta ja toteutumista edistämällä.
- Teemme edunajamisessa tiivistä yhteistyötä erityisesti itäisen Suomen sekä laajemmin Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa. Keskeisiä foorumeita ovat itäisen Suomen maakuntien yhteistoiminta, Itä-Suomen neuvottelukunta sekä Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien yhteiset kokoukset. Yhteistyön myötä luomme yhteisiä ratkaisuja maakunnan ja itäisen Suomen haasteisiin sekä vaikuttamme seuraavan EU-ohjelmakauden ratkaisuihin.

Kuntien tukena murroksessa

Työllisyys ja TE-palvelujen uudistaminen, kuntatalous, kuntien edunajaminen, hyvinvointialueen toiminnan kestävyys, tietopalvelut, kuntajohtajat

- Kuntien tehtävät ja talous ovat isossa murrosvaiheessa, kun TE-palveluja sekä kotoutumispalveluiden kokonaisvastuuta ollaan siirtämässä kuntiin vuoden 2025 alusta. Toimimme kuntien tukena työllisyyden ja TE-palvelujen sekä kotoutumispalveluiden uudistamisessa. Tuemme kuntia hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden ja toimintojen kehittämisessä sekä hyvinvointialueen yhteistyössä.
- Tarjoamme helposti saatavilla olevaa tietoa kuntien hyödynnettäväksi ja maakuntaliiton oman sekä sidosryhmiemme työn tueksi. Tietopalvelu toimii myös tiedonvälityskanavana laajemmalle yleisölle. Jo olemassa olevaa kuntajohdon tietoalustaa kehitetään mm. niin, että se palvelee kuntien TE-palvelujen mahdollisimman reaaliaikaista kustannusseurantaa.
- Tuotamme ja julkaisemme elinkeinoelämälle ja koulutusjärjestelmälle tarpeellista tietoa maakunnan keskeisten toimialojen kehityksestä, ennakoituista osaamistarpeista ja

ajankohtaisista maakunnan kehitykseen vaikuttavista ilmiöistä mm. www-sivuilla ja Pohjois-Karjalan Trendit-taloustaloukskatsauksessa.

Yhteistyöllä hyvinvointia ja elinvoimaa

Sidosryhmäyhteistyö, koulutus, matkailu, hyvinvointi, hyvinvointiryhmä, kulttuurihyvinvointi, järjestöt, maakunnan nuorisovaltuusto

- Hyvinvointi: Edistämme kuntien, järjestöjen ja hyvinvointialueen yhteistyötä ja kehitämme yhteistyörakenteita ja toimintamuotoja. Seuraamme hyvinvoinnin edistämiseksi tehtävien kehittämistoimintojen vaikuttavuutta ja viestimme niistä. Koordinoimme maakunnallisen järjestöasiain neuvottelukunnan (JANE) toimintaa ja kokouksia. Vahvistamme yhdistys- ja kansalaistoiminnan mahdollisuuksia tukea maakunnan asukkaiden osallisuutta. Tuemme nuorten toimintamahdollisuuksia kunnallisten nuorisovaltuustojen kautta. Koordinoimme yhteistyössä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kanssa Pohjois-Karjalan nuorisovaltuustoa (Manuva). Edistämme kulttuurihyvinvointityön juurtumista.
- Koulutus: Kehitämme osaavan työvoiman saatavuutta edistämällä jatkuvaa oppimista, koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa sekä kuntien kotoutumispalveluiden kehittymistä. Tuemme osaajien integroitumista maakuntaan ja työelämään luomalla asettautumista tukevia toimintatapoja pitovoiman varmistamiseksi.
- Matkailu: Vaikutamme maakunnan matkailun kannalta tärkeään kansainväliseen saavutettavuuteen ja maakuntien Lakeland-markkinointiyhteistyöhön sekä tuemme maakunnan toimijoiden tavoitteellista yhteistoimintaa.

3.4 Aluemarkkinoinnin avulla kasvatetaan maakunnan veto- ja pitovoimaa

Nyt jos koskaan Pohjois-Karjala tarvitsee vahvoja markkinointitoimenpiteitä ja mielikuvien uudistamista menestyäkseen. Alueen tunnettuudella ja vetovoimatekijöiden esiin nostamisella on suuri merkitys maakunnan elinvoiman vahvistamiselle. Tarvitsemme vetovoiman ohella myös pitovoimaa ja tulevaisuuden uskon kasvattamista.

Markkinoinnissa vahvistamme Pohjois-Karjalan maakunnan identiteettiä sekä vetovoimaisuutta ja tunnettuutta brändin ja vetovoimaviestinnän konseptin mukaisesti. Nostamme maakuntapäivän avulla pohjoiskarjalaisten paikallisyhteisyyttä ja yhteisöllisyyttä. Pohjois-Karjalan pyrkimys on, että kukaan ei jää yksin.

Viestinnän tavoitteena on tehdä maakuntaliiton asiantuntijatyö näkyväksi: ydintoiminnot, tehtävät, päätökset ja kehittämishankkeet. Viestintäyksikkö kannustaa ja auttaa maakuntaliiton asiantuntijoita viestimään omista erityisaloistaan eri kanavissa. Maakunnan kehittäminen edellyttää laajaa ja sujuvaa yhteistyötä, jossa viestintä on oleellisessa roolissa. Viestinnän lähtökohtana on avoimuus ja vuorovaikutteisuus.

Toiminnan painopisteet 2025

Pohjois-Karjalan markkinointi

- Herätämme positiivista huomiota ja uudistamme mielikuvia rohkealla aluemarkkinoinnilla.
- Maakuntapäivästä ja sitä edeltävästä verkkariperjantaista viestimme aktiivisesti yhteistyössä maakunnan viestijäverkoston kanssa.

- Tapahtumayhteistyöllä haemme näkyvyyttä Suomessa ja maailmalla. Hyödynnämme lisäksi maakunnan kärkipalloilujoukkueiden ottelutapahtumia ja muita merkittäviä huippu-urheilutapahtumia.

Maakuntaliiton viestintä

- Kirkastamme edelleen Pohjois-Karjalan edunajamiseen/kärkihankkeisiin liittyviä viestejä ja tuemme maakunnan vaikuttamisviestejä.
- Kehitämme maakunnan viestijäverkoston toimintaa. Verkosto nostaa myönteisiä asioita Pohjois-Karjalasta ja toteuttaa maakunnan näkyvyyttä tai asukkaiden osallisuutta lisääviä tempauksia/kampanjoita.

3.5 Organisaation toimintakykyä kehitetään hallinnossa ja päätöksenteossa, talusasioissa, henkilöstöpalveluissa ja työprosesseissa

Maakuntaliiton hallinnon, talouden ja henkilöstöasioiden kokonaisuus sisältää luottamushenkilöhallinnon toiminnan (valtuusto, hallitus ja tarkastuslautakunta), asiakirjahallinnan sekä hallinnolliset prosessit. Toiminnassa huomioidaan tietosuoja, avoimuus ja julkisuus.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston talous- ja henkilöstöhallinto kuuluu maakuntaliiton vastuulle maakuntien yhteistyösopimuksen mukaisesti.

EAKR:n, JTF:n ja kansallisten kehittämisrahoitusten hankkeiden maksatuspäätökset ja varojen asianmukainen hallinnointi ja maksaminen hoidetaan välittävälle toimielimelle kuuluvien velvoitteiden mukaisesti. Hoidetaan päättyvän EU:n ohjelmakauden 2014–2020 jälkiseuranta ja muut toimet päätökseen asianmukaisesti. Huolehditaan ohjelmakauden 2021-2027 maksatustehtävistä. Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahastoa hallinnoidaan ja käytetään POKAT-maakuntaohjelman mukaisten tavoitteiden ja hankkeiden toteuttamiseen.

Keskitettyihin tukipalveluihin kuuluu hankintoja, sopimuksia, toimitiloja, toimistopalveluita koskevat asiat sekä tietotekniikka- ja kirjanpito- ja palvelut, joissa palvelun tuottajana on Meidän IT ja talous Oy. Maakuntaohjelman vastuualueista huolehditaan laajakaistan, sähköisten palvelujen ja digitukipalvelujen edistämisestä.

Toiminnan painopisteet 2025

Henkilöstö- ja taloushallinto sekä päätöksenteko

- Varmistamme ja ylläpidämme maakuntaliiton toimintaedellytykset ja –kyky kohdentamalla taloudelliset ja henkilöstöresurssit asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaiseen ja tulokselliseen toimintaan.

Asiakirja- ja tiedonhallinta sekä asiakaspalvelu

- Pyrimme edelleen edistämään ja vakiinnuttamaan asiakirjahallinnan digitalisaatiokehitystä tiedon laatua, tietojärjestelmien yhteen toimivuutta ja henkilöstön osaamista kehittämällä.
- Jalostamalla tiedonhallinnan resurssiviisaita ratkaisuja synnyttämme tehokasta ja avointa hallintoa, jolla taataan sekä operatiivisesti laadukkaat prosessit että kansalaisten perusoikeuksien toteutuminen.
- Ylläpidämme ja kehitämme tietosuojaa ja -turvaa proaktiivisesti ja muuhun toimintaan integroidusti.
- Huolehdimme kirjaamon ja infopisteen asiakaspalveluista sekä kokouspalveluista.

Hankehallinnon maksatustehtävät

- Pidämme maksatusprosessien toimintakyvyn ja -varmuuden tarpeen mukaisella tasolla huomioiden toimielimelle asetetut vaatimukset.
- Hoidamme ohjelmakauden 2021–2027 EAKR:n, JTF:n ja kansallisten kehittämisrahoitusten hankkeiden maksatuspäätökset ja varojen asianmukaisen hallinnoinnin ja maksamisen välittävälle toimielimelle kuuluvien velvoitteiden mukaisesti.
- Hoidamme päättyvän EU:n ohjelmakauden 2014–2020 jälkiseurannan ja muut toimet asianmukaisesti.
- Vastamme Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahaston maksatustehtävistä.

Hanketoiminta

- Hyödynnämme hankerahoitusmahdollisuuksia maakunnan elinvoiman kehittämiseen, kuten alueellisen digitaitojen ja digiosallisuuden sekä nopean laajakaistan saatavuuden lisäämiseen.

3.6 Joustavalla ja monipuolisella hankerahoituksella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuteen

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa Euroopan unionin varojen hallinnoinnista Suomessa ja on nimennyt Pohjois-Karjalan maakuntaliiton yhdeksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman (AURA-ohjelma) välittäväksi toimielimeksi. Kehittämisrahoitusyksikkö vastaa hankkeiden rahoitukseen liittyvistä lakisääteisistä velvoitteista.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on lakisääteinen toimielin, joka linjaa maakunnan kehittämistä ja EU-varojen jakoa alueella. MYR:n ja sen sihteeristön toiminnan kautta varmistetaan EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toimeenpano ja eri ohjelmien yhteensovitus. Pohjois-Karjalan merkittävin rahoituslähde on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma, jossa maakuntaliitto toimii hankerahoittajana yhdessä Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (rakennerahasto-ELY) kanssa. AURA-ohjelmassa maakuntaliitolla on käytettävissä Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) rahoitusta.

Kansallista rahoitusta maakuntaliitto myöntää alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen (AKKE) sekä alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämiseen (AIKO). Lisäksi maakuntaliitto hallinnoi kuntarahoitteista Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahastoa. Rahoitusvälineitä käytetään POKAT-maakuntaohjelman mukaisten tavoitteiden ja hankkeiden toteuttamiseen.

Toiminnan painopisteet 2025

- Huolehdimme maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) ja sen sihteeristön toiminnan koordinoinnista ja hallinnoinnista.
- Vastaamme ohjelmakausien 2014–2020 ja 2021–2027 Itä-Suomen alueen koordinoivan liiton tehtävistä Itä-Suomen maakuntaliittojen hyväksymien sopimusten mukaisesti: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto vastaa AURA-ohjelman Itä-Suomen viestintäryhmän toiminnasta v. 2025.
- Huolehdimme Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ja hankerahoituksen koordinoinnista, hallinnoinnista, tiedottamisesta ja hankeneuvonnasta. Ohjelmaa toteutetaan ja seurataan esim. hakuinfojen, saapuneiden hakemusten ja rahoitettujen hankkeiden määrillä.

- Vastaamme Kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen (AKKE) sekä alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämiseen (AIKO) -rahoitusinstrumenttien hallinnoinnista TEM:n antamien valtuuksien ja ohjeistuksien pohjalta. Toteutumista seurataan saapuneiden hakemusten ja rahoitettujen hankkeiden määrillä.
- Huolehdimme Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahaston hallinnoinnista tulevaisuusrahaston käytön periaatteiden mukaisesti. Toteutumista seurataan saapuneiden hakemusten ja rahoitettujen hankkeiden määrillä.

4 TALOUSSUUNNITELMA 2025-2027 JA TALOUSARVIO 2025

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmassa ja strategiassa kuvataan keskeiset strategiset tavoitteet sekä vuoden 2025 toiminnan painopisteet. Toiminnan ja tehtävien taso ja määrä pidetään pääosin ennallaan.

Käyttötalousosan kustannuspaikkakohtaisen seurannan muodostavat Pohjois-Karjalan maakuntaliiton luottamushenkilöhallinnon, toimiston, Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahaston menot bruttomääräisinä ja maakuntaliiton itse toteutettavat hankkeet nettomääräisenä.

Vuoden 2025 talousarvion jäsenkuntien maksuosuuksina kerättävät toimintatuotot ovat 3 850 000 euroa (vähennyistä vuoteen 2024 on 150 000 euroa ja 3,75 %). Lisäksi budjetoidaan tuloina 15 000 euroa I-P Suomen EU-tston hallinnointipalkkio sekä muita tuloja 2 000 euroa. Toimintamenot ovat 4 017 000 euroa (kasvua vuoteen 2024 on 17 000 euroa ja 0,4 %) Jäsenkuntien maksosuudet peritään perussopimuksen mukaisesti kuntien verotulotietojen suhteessa. Laskelmissa on käytettävissä vuoden 2022 tiedot, jotka tarkistetaan vuoden 2023 verotiedoilla, kun verohallitus julkaisee ne loppuvuodesta 2024. Kuntakohtaiset maksosuudet on esitetty sivulla 23.

Maakuntaliiton taseen omassa pääomassa on kertynyttä ylijäämää 1 176 302,87 euroa (31.12.2023). Muissa omissa varoissa on 1 260 572,56 euroa, joka on sidottu ja varattu käytettäväksi jo myönnettyjen P-K:n tulevaisuusrahaston hankkeiden maksatuksiin.

Kuntien yhteenlaskettu jäsenmaksuosuus pysyi 2023 ja 2024 ennallaan (4 000 000 e) ja nyt esitetään vuosille 2025 ja 2026 sen alentamista väliaikaisesti 150 000 eurolla 3 850 000 euroon kumpanakin vuotena. Taloussuunnitelman mukaisesti jäsenmaksut palautetaan tasapainoisen talousarvion edellyttämälle tasolle vuodesta 2027 lukien. Myös toimintamenot pysyivät v. 2023 ja 2024 ennallaan talousarviossa. Yleinen hintataso on noussut ja palkkakustannukset myös, joten toimintamenoja nostetaan 17 000 euroa 4 017 000 euroon. Vuosien 2025 ja 2026 talousarviot laaditaan 150 000 euroa alijäämäiseksi, jonka jälkeen vuodesta 2027 palataan tasapainoiseen talousarvioon huomioiden myös menojen kasvupaineet.

Talousarviossa ei ole varauduttu investointeihin.

Toimintasuunnitelmassa esitetyt strategiset tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat toimintaa. Talousarvion käyttötalousosan sivulle 21 on merkitty *-merkillä talousarvion 2025 maakuntavaltuustoon nähden sitovat luvut, jotka ovat luottamushenkilöhallinnon nettomenot, toimiston toimintatuotot ja toimintamenot.

Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinnon toimintamenot sisältävät maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Viime vuosien toteumien perusteella talousarvioon varattavia toimintamenoja pystytään pienentämään 20 000 euroa edellisvuosista 140 000 euroon. Kuntavaalit järjestetään v. 2025 ja valitaan uudet edustajat luottamushenkilöhallintoon.

Toimiston, hankehallinnon, hankkeiden ja Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston henkilöstö

Toimiston toimintamenoissa valtaosa kohdistuu henkilöstökustannuksiin. Vakinaisen henkilöstön määrä on 27 viran/toimihaltijaa toimistossa. Tietopalvelupäällikön avoin virka on täyttämättä hallinto- ja talousjohtajan viranhoidon sijaisuusjärjestelyjen ajan 14.2.2024 - 30.4.2027.

Ulkopuolisella hankerahoituksella ja määräaikaisilla työsopimuksilla hankkeissa työskentelee suunnitelman laatimishetkellä seitsemän (7) työntekijää. Hankerahoituksen aktiivista hakemista jatketaan v. 2025 ja varaudutaan myös osan vakinaisen henkilöstön henkilöstökustannusten vyöryttämisestä hankkeille niille tehdyn työn mukaan.

Välittävänä toimielimenä maakuntaliitto vastaa osaltaan uuden ohjelmakauden 2021-2027 hankehallinnosta ja päättyneen ohjelmakauden 2014-2020 hallinnosta ulkopuolisella, valtion rahoituksella ns. teknisenä tukena alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta. Alustavien tietojen perusteella tämä tuki ei kuitenkaan laskennallisesti tule kattamaan kaikkia hankehallinnon kustannuksia koko ohjelmakaudella. Hankehallinnossa työskentelee kuusi (6) työntekijää ja talousarviossa ja v. 2026-2027 suunnitelmissa on varauduttava hankehallinnon järjestämiseen osittain myös kuntarahoituksella.

Hankerahoitustoiminnan volyyymi on merkittävä ja esim. vuonna 2023 hallinnoitiin, myönnettiin ja maksettiin toimijoille valtion ja EU:n eri rahoitusta n. 24,5 Me. Maakuntaliiton on varauduttava toiminnan varmistamiseen, riskien hallintaan ja varojen takaisinperimisiin erityisesti, kun varojen hallinnoinnin tietojärjestelmä EURA 2021 on edelleen keskeneräinen ja voi aiheuttaa ja edellyttää osin tulkinnanvaraisia ratkaisuja.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimistossa työskentelee kolme (3) vakinaista ja yksi (1) harjoittelija, joiden henkilöstö- ja muut kustannukset katetaan seitsemän maakunnan yhteisrahoituksella. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto tekemästä hallinnointityöstä laskutetaan jäsenmaakuntia yhteensä 15 000 euroa vuonna 2025. P-K:n maakuntaliiton oma rahoitusosuus on 50 000 euroa. EU-toimiston koko talousarvio on n. 380 000 euroa.

Kunta-alan työehtosopimus päättyy 30.4.2025 ja sen jälkeen tulevat mahdolliset palkantarkistukset eivät ole tiedossa mutta laskelmissa varaudutaan n. 2 % korotusvara.

Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahasto

Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahastoon varataan toimintatuotoista 675 000 euroa.

Projektit (itse toteutettavat hankkeet)

Talousarviossa varataan nettomääräisesti 40 000 euroa Pohjois-Karjalan maakuntaliiton itse toteutettavista hankkeista maakuntaliitolle aiheutuviin kustannuksiin ja omarahoituksiin. Ulkopuolisella rahoituksella itse toteutettavien projektien kokonaisvolyyymi on ollut vuosittain n. 1 Me tasoa.

Taulukko 1. Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027: Käyttötalousosa

KÄYTTÖTALOUSOSA	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio TS1. 2025	TS2. 2026	TS3. 2027
Luottamushenkilöhallinto					
Toimintatuotot					
Henkilöstökulut	- 72 493,40	- 80 000	- 85 000		
Palvelujen ostot	- 26 644,49	- 77 000	- 52 000		
Muut toimintakulut	- 996,83	- 3 000	- 3 000		
Toimintamenot	- 100 134,72	- 160 000	- 140 000	- 120 000	- 120 000
Netto	- 100 134,72	- 160 000*	-140 000*	- 120 000	- 120 000
<i>Toimisto</i>					
Toimintatuotot	3 387 609,42	3 325 000*	3 192 000*	3 192 000	3 396 000
- Kuntien jäsenmaksut	3 325 000	3 325 000	3 175 000	3 175 000	3 379 000
- Eu-tston hallinnointi		0	15 000	15 000	15 000
- Muut tuotot		0	2 000	2 000	2 000
Henkilöstökulut	- 1 958 286,25	- 2 060 000	- 2 108 000	2 124 000	2 160 000
Palvelujen ostot	- 603 145,54	- 595 000	- 600 000	600 000	600 000
Aineet, tarvikkeet, tavarat	- 58 996,82	- 80 000	- 70 000	70 000	80 000
Avustukset	- 25 380,00	- 40 000	- 40 000	40 000	40 000
Vuokrat	- 264 546,42	- 260 000	- 260 000	260 000	264 000
Muut toimintakulut	- 27 359,20	- 40 000	- 34 000	38 000	40 000
EU-toimisto	- 48 173,44	- 50 000	- 50 000	50 000	52 000
Toimintamenot	- 2 985 887,67	- 3 125 000*	- 3 162 000*	- 3 182 000	- 3 236 000
Netto	401 721,75	200 000	30	10	160
<i>Projektit</i>					
Toimintatuotot	1 225 838,66				
Toimintamenot	- 1 264 929,06				
Netto	- 38 690,40	- 40 000	- 40 000	- 40 000	- 40 000
<i>Tulevaisuusrahasto</i>					
Toimintatuotot, jäsenmaksut	675 000,00	675 000	675 000	675 000	675 000
Toimintamenot	- 376 453,44	- 675 000	- 675 000	- 675 000	- 675 000
Netto	298 546,56	0	0	0	0
KÄYTTÖTALOUSOSA	YHTEENSÄ				
Toimintatuotot	5 288 448,08	4 000 000	3 867 000	3 867 000	4 071 000
Toimintamenot	- 4 727 404,89	- 4 000 000	- 4 017 000	- 4 017 000	- 4 071 000
Netto	561 043,19	0	- 150 000	- 150 000	0

Taulukko 2. Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027: Tuloslaskelmaosa

TULOSLASKELMAOSA euroina	Talousarvio/ TS1. 2025	TS2. 2026	TS3. 2027
Varsinainen toiminta			
Toimintatuotot	3 867 000	3 867 000	4 071 000
Toimintamenot	- 4 017 000	- 4 017 000	- 4 071 000
Käyttökate	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot			
Korkotulot	0	0	0
Muut rahoitustulot			
Korkomenot			
Muut rahoitusmenot			
Vuosikate	0	0	0
Suunnitelmapoistot			
Satunnaiset menot ja tulot			
Tilikauden tulos	- 150 000	- 150 000	0
Poistoeron muutos			
Varausten muutos			
Rahastojen muutos			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 150 000	- 150 000	0

Taulukko 3. Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027: Rahoitusosa

RAHOITUSOSA euroina	Talousarvio 2025	Taloussuunnitelma 2026	Taloussuunnitelma 2027
Kuntayhtymän toiminta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	- 150 000	- 150 000	o
Satunnaiset erät			
Pakollisten varausten muutos			
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit			
Rahoitusosuudet investointeihin			
Käyttöomaisuuden myyntituotot			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			
Rahoitusjäämä/rahoitustarve	- 150 000	- 150 000	o
Pääomarahaus			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys			
Oman pääoman lisäys/vähennys			
Toimintapääoman muutos	- 150 000	- 150 000	o

Taulukko 4. Maakuntaliiton jäsenkuntien maksuosuudet käyttötalousmenoihin vuonna 2025

Taulukossa on käytetty vuoden 2023 ennakkollisia (14.10.2024 julkaistu) verotulotietoja.

Jäsenkunta	Ennakolliset verotulot 2023	Maksuosuus % vuoden 2023 verotulojen mukaan	Kunnan jäsenmaksuosuus 2025 euroa, ennakko
Heinävesi	5 675 729	2,09	80 508
Ilomantsi	8 038 565	2,96	114 023
Joensuu	133 555 475	49,21	1 894 422
Juuka	6 465 838	2,38	91 715
Kitee	14 086 674	5,19	199 813
Kontiolahti	26 067 596	9,60	369 757
Lieksa	17 590 003	6,48	249 506
Liperi	20 556 390	7,57	291 583
Nurmes	14 695 603	5,41	208 450
Outokumpu	9 939 571	3,66	140 988
Polvijärvi	5 553 103	2,05	78 768
Rääkkylä	2 740 001	1,01	38 866
Tohmajärvi	6 457 834	2,38	91 601
Yhteensä	271 422 379	100,00	3 850 000

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton perussopimuksen mukaan jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät viimeksi vahvistettujen, jäsenkunnissa verotulotasauksen perusteena olevien laskennallisten verotulojen suhteessa.

Talousarvion laatimishetkellä käytettävissä on 14.10.2024 verohallituksen julkaisemat vuoden 2023 alustavat verotulotiedot. Jäsenmaksuosuudet tarkistetaan laskutusajankohtana olevien viimeisten lopullisten kunnallisverotulojen perusteella. Lopulliset vuoden 2023 verotulotiedot julkaistaan loppuvuodesta 2024. Vuoden 2023 alusta lukien voimaan tulleen hyvinvointialueuudistuksen takia kuntien verotulokertymien euromäärät pienenevät merkittävästi. Lopulliset jäsenmaksuosuudet annetaan jäsenkunnille tiedoksi maakuntahallituksen käsittelyn jälkeen loppuvuonna 2024.

Maksuosuudet peritään jäsenkunnilta tasasuuruksina erinä 31.1., 31.5. ja 30.9.

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto